

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่

จัดทำโดย นายพิทักษ์ โสตถยาคม
รหัส 9876

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 98
วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.
ประจำปี 2566
ลิขสิทธิ์ของสำนักงาน ก.พ.

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่

จัดทำโดย นายพิทักษ์ โสตถยาคม
รหัส 9876

หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 98
วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.

ประจำปี 2566

รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

สำนักงาน ก.พ.

เอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้ อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรมหลักสูตร
นักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม ของสำนักงาน ก.พ.

ลงชื่อ นายอาร์ักษ์ พรหมณี
อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์
อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ นางสาวบรรจงจิตต์ อังศุสิงห์
อาจารย์ที่ปรึกษา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

จากจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ของประเทศต้องการให้ผู้เรียนทุกกลุ่มวัยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะที่จำเป็นของโลกอนาคต สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีวินัย มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และเป็นพลเมืองที่รู้สิทธิและหน้าที่ มีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะ มีความรักและความภาคภูมิใจในความเป็นไทย แต่ผลการจัดการศึกษาที่ผ่านมาพบว่ามีปัญหาด้านคุณภาพ ความเหลื่อมล้ำ และประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ปัจจัยด้านการศึกษาดูตรงความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เด็กไทยมีความสามารถต่ำกว่าค่าเฉลี่ยมาตรฐานสากลมาก และมีผลลัพธ์การเรียนรู้ไม่เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรชาติ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาทุกรัฐบาลพยายามปฏิรูปการศึกษาและมีนโยบายเพื่อมุ่งยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน แต่ยังไม่สามารถยกระดับคุณภาพผู้เรียนได้ดังที่มุ่งหวัง จนกระทั่งมีพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 เกิดขึ้น ส่งผลให้มีจังหวัดอาสาเข้ามาปฏิรูปการศึกษาเชิงพื้นที่ เข้ามาเป็นพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาตามพระราชบัญญัติดังกล่าว เพื่อนำร่องการกระจายอำนาจ และให้อิสระแก่หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษา ในการคิดค้นพัฒนานวัตกรรมการศึกษา ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เพิ่มความคล่องตัวในการบริหารและการจัดการศึกษา โดยเน้นการสร้างและพัฒนากลไกในการจัดการศึกษาร่วมกันของทุกภาคส่วน ผลการประเมินพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาเมื่อดำเนินการผ่านไป 3 ปี พบว่า มีความหวังแต่ยังคงมีปัญหาเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ หากได้มีการปรับปรุงพัฒนาเพิ่มขึ้น จะทำให้การจัดการศึกษาเชิงพื้นที่สามารถพัฒนาเป็นรูปแบบและได้บทเรียนเพื่อการนำไปขยายผลสู่พื้นที่และสถานศึกษาอื่นๆ ได้ในวงกว้าง

จากผลการประเมินการดำเนินงานและการบริหารจัดการพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาดังกล่าว จึงได้เสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ ประกอบด้วย การดำเนินการเพิ่มประสิทธิภาพ 3 ประการ คือ (1) การปรับทีม โดยจัดตั้งทีมงานและหน่วยขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ในระดับประเทศ ระดับจังหวัด และระดับสถานศึกษา (2) การปรับแผน โดยจัดทำแผนขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ระดับจังหวัด โดยการมีส่วนร่วม และมีระบบการติดตามผลการขับเคลื่อนตามแผน และ (3) การปลดล็อก โดยปรับระเบียบหลักเกณฑ์เพิ่มความคล่องตัวในการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ แนวทางนี้มีเป้าหมายเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น และเด็กวัยเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนที่อยู่ในจังหวัดจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ได้รับการดูแล ส่งเสริมให้เป็นพลเมืองดี และมีความสุข ได้รับการพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ ตามความถนัดและมีศักยภาพที่จะพึ่งตนเองในการดำรงชีวิตได้

กิตติกรรมประกาศ

รายงานฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ด้วยความอนุเคราะห์ของอาจารย์ที่ปรึกษา ขอขอบพระคุณอาจารย์ อารักษ์ พรหมณี อาจารย์วีระชัย นาควิบูลย์วงศ์ และอาจารย์บรรจงจิตต์ อังศุสิงห์ ที่ให้ข้อเสนอแนะ และข้อคิดที่รอบด้านขึ้นในการปรับปรุงพัฒนาการจัดทำข้อเสนอเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติเกี่ยวกับแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ ขอขอบคุณคณะวิทยากรในหลักสูตรทุกท่านที่ให้ความรู้ ความคิดและประสบการณ์ในการเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม ขอขอบคุณบุคลากรวิทยาลัยนักษิณบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ. ที่เอื้ออำนวยและจัดการหลักสูตรการฝึกอบรมได้อย่างดียิ่ง ขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่น นบส.1 รุ่นที่ 98 ที่ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันตลอดหลักสูตร ที่ส่งผลต่อมุมมองความคิดและความเข้าใจในการปฏิบัติงานขององค์กรหน่วยงานต่าง ๆ ในการสร้างสรรค์ประโยชน์เพื่อประเทศและประชาชนของผู้ศึกษา และที่สำคัญขอขอบคุณผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ให้โอกาสผู้ศึกษาได้เข้าร่วมการฝึกอบรมที่มีประโยชน์ ช่วยปรับกระบวนการทัศน์และมุมมองใหม่ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนไปเสริมสร้างเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความมั่นคงของประเทศอย่างยั่งยืน

พิทักษ์ โสตถยาคม

29 สิงหาคม 2566

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ซ
1. วิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย	1
1.1 การวิเคราะห์บริบทและทิศทางเชิงยุทธศาสตร์ของส่วนราชการ	1
1.2 ตำแหน่งรองอธิบดีที่เป็นเป้าหมาย	5
1.3 กำหนดวิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย	9
2. ข้อเสนอเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ	11
2.1 การกำหนดประเด็นการศึกษา	11
2.2 การกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบาย	21
2.3 ภาวะผู้นำเพื่อการขับเคลื่อนข้อเสนอ	32
3. แผนพัฒนาตนเอง	33
3.1 การวิเคราะห์ตนเอง	33
3.2 การวางแผนพัฒนาตนเอง	34
3.3 ผลการพัฒนาตนเอง	35
บรรณานุกรม	
ประวัติผู้เขียนรายงานการศึกษาส่วนบุคคล	

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	แผนการขับเคลื่อนแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่	27
ตารางที่ 2	แนวทาง กิจกรรม วิธีการดำเนินงาน และเป้าหมาย ตามแผนการขับเคลื่อนแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่	28

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1.1	โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ สพฐ.	2
ภาพที่ 1.2	ความเชื่อมโยงภารกิจของ สพฐ. กับ SDGs และแผนระดับต่าง ๆ	4
ภาพที่ 1.3	ผังโครงสร้างของ สพฐ. และตำแหน่งผู้ช่วยเลขาธิการ กพฐ. ที่เป็นเป้าหมาย	6
ภาพที่ 2.1	อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย ปี 2566	11
ภาพที่ 2.2	ผลการทดสอบ PISA ของนักเรียนไทยในปี 2000 - 2018	12
ภาพที่ 2.3	ภาพรวมผลการประเมิน PISA 2018 ของเด็กไทยในด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์	13
ภาพที่ 2.4	ผลการทดสอบ O-NET ของนักเรียนไทยในปี 2552 – 2565	14
ภาพที่ 2.5	สภาพข้อจำกัดในการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่	16
ภาพที่ 2.6	ประเด็นที่พื้นที่และสถานศึกษาทำได้ภายใต้ พ.ร.บ.พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562	17
ภาพที่ 2.7	โครงสร้างการบริหารตาม พ.ร.บ.พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562	18
ภาพที่ 2.8	ผลการประเมินโดยรวมของพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา 8 พื้นที่	20
ภาพที่ 2.9	ความจำเป็นในการดำเนินการแก้ไขหรือพัฒนาด้วยการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่	21
ภาพที่ 2.10	SWOT Analysis ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี 2565	23
ภาพที่ 2.11	กรอบแนวคิดการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่	27

1. วิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย

(ข้อมูลส่วนบุคคลไม่เผยแพร่)

2. ข้อเสนอเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ

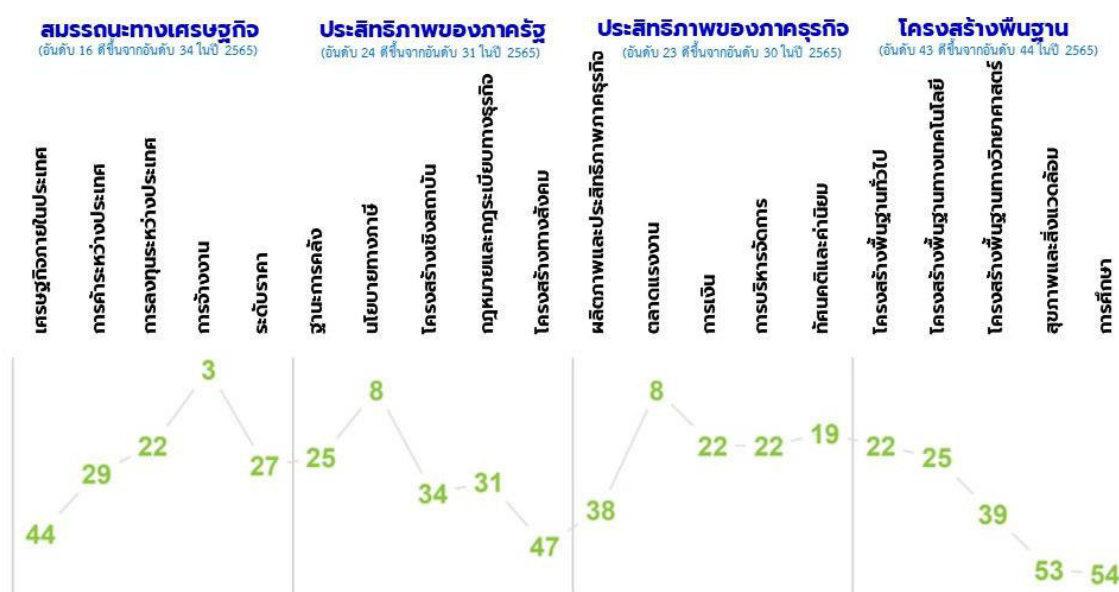
ข้อเสนอเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ เรื่อง **แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่** สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ตำแหน่งเป้าหมาย “มุ่งมั่นนำการศึกษาขั้นพื้นฐานพัฒนาผู้เรียนทุกช่วงวัยให้มีสมรรถนะแห่งอนาคต” และภารกิจหลักของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) คือ การจัดและส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐาน วางรากฐานชีวิตที่ดีให้กับเด็กไทย ที่ผ่านมารัฐบาลมีนโยบายกระจายอำนาจ เน้นการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ ซึ่งจะเป็นความหวังและรูปธรรมของการปฏิรูปการศึกษาอย่างมาก หากมีแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ดังกล่าวเพื่อมุ่งยกระดับสมรรถนะแห่งอนาคตของเด็กไทย

2.1 การกำหนดประเด็นการศึกษา

2.1.1 สถานการณ์ปัญหาการจัดการศึกษาของประเทศไทย

ปัจจัยด้านการศึกษา
บ่งชี้ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขัน โดยสถาบันจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development: IMD) ประจำปี 2566 ประเทศไทยอยู่ในอันดับ 30 จาก 64 ประเทศ ซึ่งมีอันดับดีขึ้นจากปี 2565 ที่อยู่ในอันดับ 33 แม้ว่าผลการจัดอันดับของประเทศไทยในปี 2566 ดีขึ้นทุกด้านดีขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา แต่มีปัจจัยย่อยด้านการศึกษา สุขภาพและสิ่งแวดล้อม และโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ได้อันดับลดลง ประเด็นสำคัญคือ ปัจจัยย่อยด้านการศึกษาได้รับการจัดอันดับรั้งท้ายกว่าปัจจัยย่อยใด ๆ ของประเทศไทย ดังภาพที่ 2.1

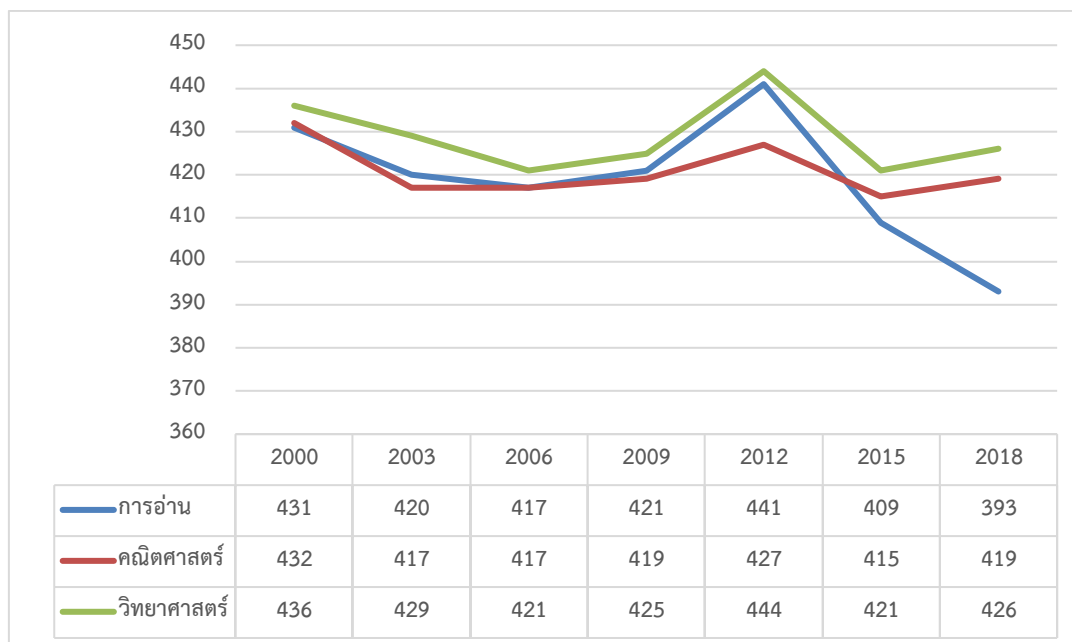
ภาพที่ 2.1 อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย ปี 2566

ที่มา: Adapted from IMD WORLD COMPETITIVENESS BOOKLET 2023, by IMD World Competitiveness Center, 2023, <https://imd.cld.bz/IMD-World-Competitiveness-Booklet-2023>

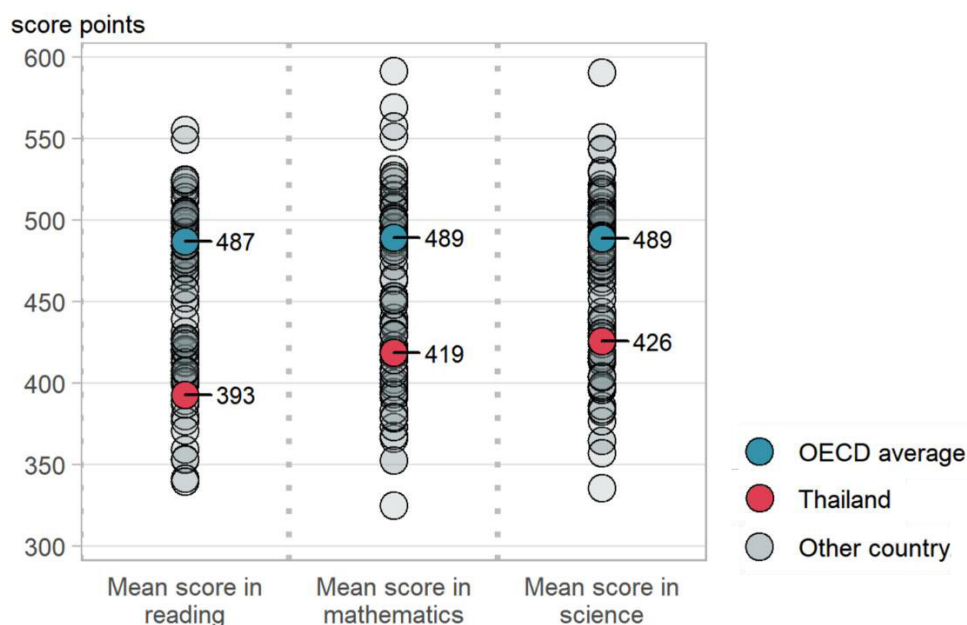
ความสามารถของเด็กไทยยังห่างไกลจากค่าเฉลี่ยมาตรฐานสากลมาก ผลการทดสอบ PISA หรือ โปรแกรมประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (Programme for International Student Assessment) ที่จัดสอบทุก ๆ 3 ปี โดยองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) เพื่อวัดความสามารถของนักเรียนอายุ 15 ปี ในด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ จากหลายประเทศทั่วโลก โดยใช้ระบบการให้คะแนนที่สามารถเปรียบเทียบกันได้ (OECD, 2019) ซึ่งประเทศไทยเข้าร่วมการทดสอบ PISA เป็นครั้งแรกในปี 2545 (PISA 2000) จะเห็นได้ว่า ผลการทดสอบของเด็กไทยลดลงอย่างต่อเนื่อง ดังภาพที่ 2.2 และผลการทดสอบของเด็กไทย ในปี 2018 ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยทุกประเทศที่เข้าสอบมาก (ค่าเฉลี่ย OECD) ทั้งในด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ดังภาพที่ 2.3 นอกจากนี้ยังพบว่าเด็กไทยมีผลการทดสอบต่ำกว่าระดับ 2 (ไม่ผ่านเกณฑ์พื้นฐานของการทดสอบ PISA) เป็นจำนวนมาก โดยมีเด็กไทยได้คะแนนต่ำกว่าระดับ 2 ด้านการอ่าน ร้อยละ 59.5 (OECD ร้อยละ 22.6) ด้านคณิตศาสตร์ ร้อยละ 52.7 (OECD ร้อยละ 24.0) และด้านวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 44.5 (OECD ร้อยละ 22.0) เป็นการสะท้อนว่าเด็กไทยจำนวนมากมีศักยภาพด้านนั้น ๆ ต่ำ ซึ่งแปลผลได้ว่าระดับความสามารถเช่นนี้จะไม่สามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม (PISA Thailand, 2563)

ภาพที่ 2.2 ผลการทดสอบ PISA ของนักเรียนไทยในปี 2000 – 2018

ที่มา: ดัดแปลงจาก ผลการประเมิน PISA, โดย สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2566,
<https://pisathailand.ipst.ac.th/pisa-results/>

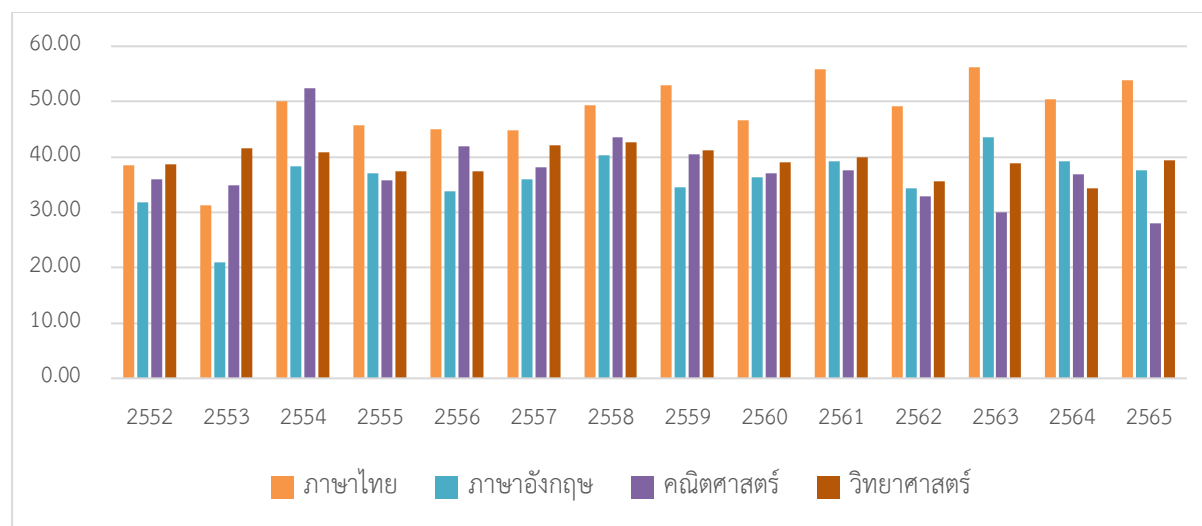
ภาพที่ 2.3 ภาพรวมผลการประเมิน PISA 2018 ของเด็กไทยในด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

ที่มา: from What 15-year-old students in Thailand know and can do, by OECD, 2019,
https://www.oecd.org/pisa/publications/PISA2018_CN_THA.pdf

ผลลัพธ์เด็กไทยยังไม่ได้มาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรชาติ ผลการทดสอบระดับชาติ O-NET เป็นการทดสอบเพื่อวัดความรู้และความคิดของนักเรียนชั้น ป.6 ม.3 และ ม.6 ตามมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จัดสอบโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) พบว่า ผลการทดสอบของนักเรียนส่วนใหญ่ต่ำกว่า ร้อยละ 50 ของคะแนนเต็ม ตัวอย่างเช่น ผลการทดสอบ O-NET ชั้น ป.6 ในรายวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ จะเห็นว่า ปี 2552 - 2565 นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยของรายวิชาส่วนใหญ่ต่ำกว่าร้อยละ 50 และมีแนวโน้มเป็นเช่นนี้ต่อไป หากไม่มีการบริหารจัดการใหม่หรือดำเนินการใด ๆ ที่แตกต่างจากเดิม ดังภาพที่ 2.4

ภาพที่ 2.4 ผลการทดสอบ O-NET ของนักเรียนไทยในปี 2552 – 2565

ที่มา: ดัดแปลงจาก O-NET สอบตามค่าสถิติพื้นฐานทั่วประเทศ(ทุกระดับ), โดย สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน), 2566, <http://www.newonetestresult.niets.or.th/AnnouncementWeb/Notice/FrBasicStat.aspx>

นอกจากนั้น คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (2562) ได้สรุปปัญหาการศึกษาจากการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องและการรับฟังความคิดเห็นของสาธารณชนไว้ 7 ประการ ได้แก่ (1) ระบบการศึกษาซับซ้อนสูง มีองค์ประกอบหลายด้าน เชื่อมโยงกันหลายภาคส่วน หลายกระทรวง มีกฎหมายเฉพาะกว่า 100 ฉบับ (2) คุณภาพการศึกษาต่ำ (3) ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาสูง ดูจากความแตกต่างอย่างมากของคะแนนเฉลี่ย O-NET ของนักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนวิทยาศาสตร์ (4) ระบบการศึกษามีข้อจำกัดในการปรับตัว พัฒนาไม่เท่าทันความก้าวหน้าของความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ไม่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนตามความถนัดและศักยภาพ เป็นอุปสรรคต่อการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (5) ไม่มีประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร ใช้ไม่ตรงประเด็นที่จะส่งผลดีต่อคุณภาพการศึกษา (6) การจัดโครงสร้างและความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการไม่เอื้อต่อการจัดความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินการ ไม่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมและการตอบสนองต่อตลาดการจ้างงานอย่างทันการณ์ การกระจายอำนาจเป็นไปอย่างจำกัด สะท้อนปัญหาการกำกับดูแลและการบริหารจัดการระบบการศึกษาในด้านธรรมาภิบาล (7) ประชาชนยังปรับตัวและมีสมรรถนะไม่เท่าทันการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกยุคใหม่

กล่าวได้ว่า ปัญหาการศึกษาของประเทศไทยมีความซับซ้อนและมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ อาจเป็นเพราะประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายการศึกษาที่บ่อยครั้งและไม่มีความต่อเนื่อง สถานศึกษา โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลและสถานศึกษาขนาดเล็กมีแหล่งทรัพยากรการศึกษาที่จำกัด หลักสูตรที่ไม่ทันสมัย หรือไม่ตรงกับความต้องการของนักเรียนในยุคปัจจุบัน การสอนที่เน้นการจำ ไม่ส่งเสริมการคิดขั้นสูงที่มากพอ

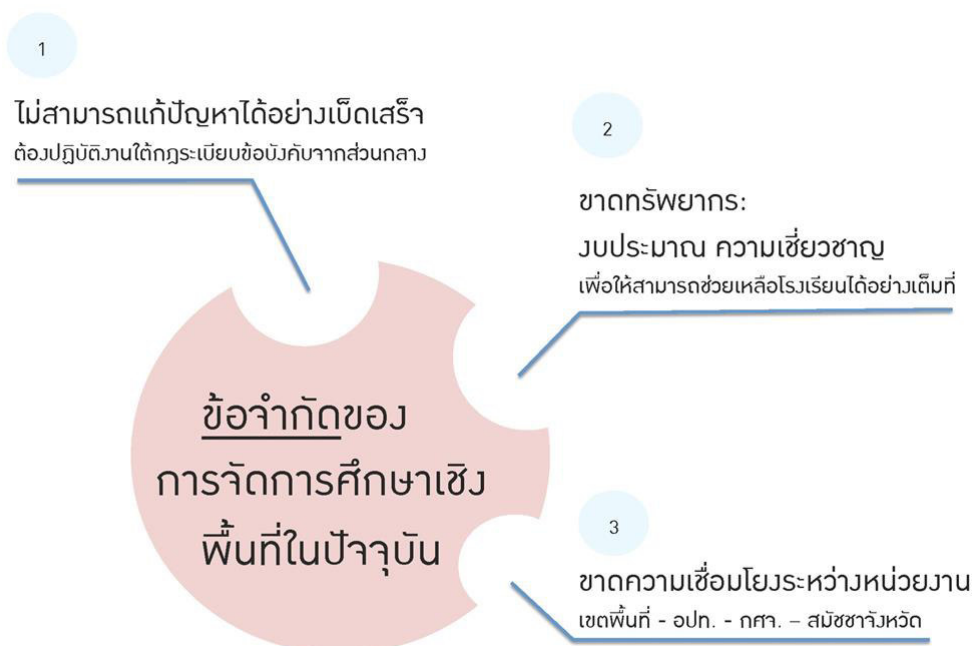
ครูได้รับการฝึกฝนและพัฒนาอย่างไม่เพียงพอส่งผลต่อความเชี่ยวชาญในวิชาที่สอนและคุณภาพของครู รวมทั้งปัญหาเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวนักเรียนที่ไม่สามารถสนับสนุนการศึกษาและการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่

2.1.2 ความท้าทายของปรับเปลี่ยนสู่การจัดการศึกษาเชิงพื้นที่

สภาพปัญหาคุณภาพผู้เรียนข้างต้น ปฏิเสธไม่ได้ว่าส่วนหนึ่งเป็นผลจากการบริหารและการจัดการศึกษาของ สพฐ. ซึ่งเป็นองค์กรขนาดใหญ่ บริหารจัดการได้ไม่คล่องตัว โดยมีสำนักหรือหน่วยงานส่วนกลาง 23 หน่วยงาน มีหน่วยงานในระดับพื้นที่คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษา รวม 245 แห่ง มีสถานศึกษา จำนวน 29,449 แห่ง ซึ่งคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (กอปศ.) เป็นคณะกรรมการที่รัฐบาลแต่งตั้งขึ้น ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 เพื่อจัดทำแผนปฏิรูปการศึกษาของประเทศ ได้วิเคราะห์จุดอ่อนหรือปัญหาการจัดการศึกษาขึ้นพื้นฐานว่ามีอย่างน้อย 3 ประการ ประกอบด้วย (1) ปัญหาการบูรณาการการทำงานร่วมกันของหน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละองค์ประกอบการจัดการศึกษา (2) ปัญหากลไกและกระบวนการในการนำนโยบายไปปฏิบัติ และ (3) ปัญหากลไกในการนำนวัตกรรมการศึกษาไปขยายผล รวมทั้งสะท้อนประเด็นที่กฎหมายกำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้สนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อเกิดการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษา แต่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหลายแห่งกลับมุ่งดำเนินนโยบายจากส่วนกลางแทนการสนับสนุนการดำเนินการของสถานศึกษา ส่งผลให้การบริหารการศึกษายังมีลักษณะสั่งการจากบนลงล่าง ส่งผลให้ความเป็นอิสระและความสามารถในการพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษาต่าง ๆ ยังไม่สามารถเกิดขึ้นอย่างเต็มที่ (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2562)

นอกจากนั้น ภาคิเพื่อการศึกษาไทย (Thailand Education Partnership: TEP) (2562) ได้วิเคราะห์ปัญหาการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐานไว้ว่า ยังไม่สามารถแก้ปัญหาได้อย่างเบ็ดเสร็จโดยจะต้องปฏิบัติงานภายใต้กฎระเบียบข้อบังคับจากส่วนกลาง ยังขาดงบประมาณและผู้เชี่ยวชาญที่จะคอยให้ความช่วยเหลือสถานศึกษาไทยอย่างเต็มที่ และยังขาดความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานภายในพื้นที่เอง อาทิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด สมัชชาการศึกษาจังหวัด สะท้อนว่าในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว จำเป็นต้องมุ่งเน้นการบูรณาการและปฏิบัติการทำงานให้สอดคล้องกันระหว่างองค์กร หน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษา และสร้างกลไกและกระบวนการที่เข้ากันได้สำหรับการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ สามารถแก้ไขปัญหาล้วนใหญ่ได้สำเร็จภายในพื้นที่ ดังภาพที่ 2.5

ภาพที่ 2.5 สภาพข้อจำกัดในการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่

ที่มา: จาก ข้อจำกัดของการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ในปัจจุบัน, โดย ภาศึเพื่อการศึกษาไทย, 2561

จากสภาพปัญหาดังกล่าว นำมาสู่การเสนอและตราพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 โดยพระราชบัญญัตินี้มีสาระสำคัญเป็นการจัดตั้งพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ให้มุ่งจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ทั้งระบบ เพื่อวัตถุประสงค์ 4 ประการ คือ (1) คิดค้นและพัฒนา นวัตกรรมการศึกษาและการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน รวมทั้งเพื่อดำเนินการให้มีการขยายผลไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอื่น (2) ลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา (3) กระจายอำนาจและให้อิสระแก่หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาเพื่อเพิ่มความคล่องตัวในการบริหารและการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และ (4) สร้างและพัฒนากลไกในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ทั้งนี้ พื้นที่นวัตกรรมศึกษามีลักษณะเป็นพื้นที่ทดลอง (Sandbox) ในการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่รูปแบบใหม่ เป็นเวลา 7 ปี และสามารถขยายเวลาได้อีกเพียงหนึ่งครั้ง แต่ไม่เกิน 7 ปี ซึ่งหากมีผลสัมฤทธิ์ที่ดีก็จะขยายผลไปสู่สถานศึกษาแห่งอื่นต่อไป

พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 ได้เปิดโอกาสให้พื้นที่/ จังหวัด หน่วยงานและสถานศึกษานำร่องได้รับการกระจายอำนาจ และมีอิสระในการบริหารและการจัดการศึกษาที่คล่องตัวมากขึ้น ในการสร้างนวัตกรรมการศึกษาเพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพ และลดความเหลื่อมล้ำ รวมทั้งมีการขยายผลนวัตกรรมจัดการเรียนการสอนและวิธีการปฏิบัติที่ดีไปใช้ในสถานศึกษาอื่น อาจกล่าวได้ว่าพระราชบัญญัตินี้เป็นโอกาสทองของจังหวัดในการจัดการศึกษาตอบโจทย์พื้นที่ ดังภาพที่ 2.6

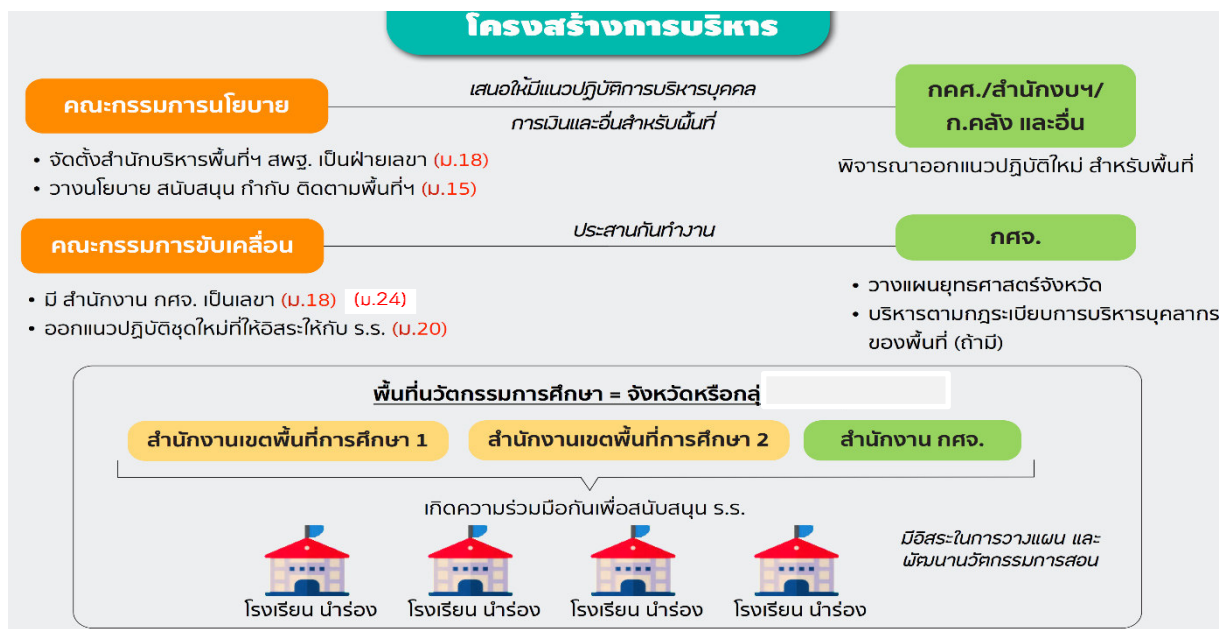
ภาพที่ 2.6 ประเด็นที่พื้นที่และสถานศึกษาทำได้ภายใต้ พ.ร.บ.พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562

ที่มา: จาก พ.ร.บ.พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ.2562: โอกาสทองของจังหวัดในการจัดการศึกษาตอบโจทย์พื้นที่, โดย พิทักษ์ โสตถยาคม, 2563

โครงสร้างการบริหารและการจัดการศึกษาของพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ตามพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา มีคณะกรรมการ 2 ระดับ คือ ระดับประเทศ ได้แก่ คณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา มีนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธาน มีเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นกรรมการและเลขานุการ และระดับจังหวัด ได้แก่ คณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน และมีศึกษาธิการจังหวัด สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นกรรมการและเลขานุการ ดังภาพที่ 2.7

ภาพที่ 2.7 โครงสร้างการบริหารตาม พ.ร.บ.พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562

ที่มา: จาก พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562

ในช่วงเตรียมการเสนอ ร่าง พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศจัดตั้งพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จำนวน 8 พื้นที่ ขึ้นมาก่อนที่พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 จะประกาศใช้ ในวันที่ 30 เมษายน 2562 เป็นการนำร่องการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ ได้แก่ เชียงใหม่ กาญจนบุรี ศรีสะเกษ ระยอง สตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส เมื่อ พ.ร.บ.ดังกล่าวประกาศใช้ ทั้ง 8 พื้นที่ จึงเป็นพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาตามบทเฉพาะกาลของพระราชบัญญัติฉบับนี้ และในช่วงแรก (ปี 2563) มีสถานศึกษาในพื้นที่สมัครเข้าร่วมเป็นสถานศึกษานาร่อง จำนวน 273 โรงเรียน และในปี 2565 มีกรุงเทพมหานคร และจังหวัดอื่นๆ รวม 12 แห่ง ยื่นความพร้อมเสนอขอจัดตั้งเป็นพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อให้คณะกรรมการนโยบายพิจารณาให้ความเห็นชอบ และคณะรัฐมนตรีมีมติประกาศกำหนดให้เป็นพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาแล้ว 11 พื้นที่ (อีก 1 จังหวัด คือ บุรีรัมย์ รอเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา) และปัจจุบันมีสถานศึกษานาร่องเข้าร่วมโดยสมัครใจ รวมทั้งสิ้น 1,423 โรงเรียน

พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้มีการประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ ทุก 3 ปี คณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาได้แต่งตั้งคณะผู้ประเมินอิสระ ได้แก่ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ทำหน้าที่ประเมินผล ช่วงปี 2562 - 2564 ซึ่งได้นำเสนอผลการประเมินต่อที่ประชุมคณะกรรมการนโยบาย เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2566 สรุปได้ว่า การดำเนินการพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาในช่วงสามปีแรกอยู่ในระดับค่อนข้างดี ทุกจังหวัดผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำและควรดำเนินการต่อ อย่างไรก็ตาม ยังไม่พบผลเชิงปริมาณที่เกิดขึ้นกับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนที่ชัดเจน

จากผลการประเมินข้างต้น หากไม่มีการดำเนินการปรับปรุงพัฒนาต่อเนื่อง อาจทำให้การดำเนินงานการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่ต้องการให้มีกลไกในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพสามารถทดลองจัดการศึกษาที่มีอิสระในด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีความคล่องตัว ส่งผลให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีเวลาที่ใช้ในการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอย่างเต็มที่ ให้มีการคิดค้นและพัฒนานวัตกรรมด้านการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีการขยายผลไปใช้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานแห่งอื่นเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา กระจายอำนาจและให้อิสระแก่หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษา เพื่อให้การสร้างและพัฒนาการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เป็นไปโดยเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาในแต่ละพื้นที่นำไปสู่การยกระดับการจัดการศึกษาของประเทศอันเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาคนไทยให้มีคุณภาพต่อไป

ดังนั้น จึงเป็นความท้าทายที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จะต้องทำให้การจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ที่มีประสิทธิภาพขึ้น ส่งเสริมคณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ทำหน้าที่ขับเคลื่อนการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัตินี้ โดยริเริ่ม แสวงหาโอกาส ในการดำเนินการอย่างสร้างสรรค์ตามกรอบอำนาจหน้าที่เพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษา มีความสอดคล้องกับความต้องการ และทิศทางการพัฒนาพื้นที่และประเทศ อาทิ การวางนโยบายระดับจังหวัด การปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การสร้างการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานและภาคส่วนต่าง ๆ

2.1.3 สภาพปัญหาที่ผ่านมาและแนวโน้มของปัญหาในอนาคต และผลกระทบที่เกิดขึ้น

จากข้อมูลที่ได้จากรายงานผลการประเมินการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ หรือผลการดำเนินงานและการบริหารจัดการพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พบว่า การจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ที่ผ่านมา ยังไม่สามารถยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ สะท้อนจากผลการทดสอบระดับชาติ ยังไม่สามารถยกระดับทักษะด้าน Growth Mindset และ Personality traits ของนักเรียนได้มากนัก ยังไม่สามารถลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาภายในโรงเรียนได้นักโดยดูจากการนำผล O-NET ของนักเรียนมาวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงก่อนและหลังเข้าร่วมดำเนินการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ กลไกความร่วมมือของทุกภาคส่วนยังไม่ดีนัก ดังภาพที่ 2.8 และขณะนี้จังหวัดเข้ามาเป็นพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาเพิ่มขึ้นอีก 11 พื้นที่ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร กระบี่ ภูเก็ต จันทบุรี ตรัง สระแก้ว สงขลา สุราษฎร์ธานี สุโขทัย แม่ฮ่องสอน อุบลราชธานี และกำลังรอเสนอเข้าคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอีก 1 พื้นที่ คือ บุรีรัมย์ รวม 20 พื้นที่/จังหวัด หากยังไม่มีปรับปรุงหรือเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ จะทำให้มีแนวโน้มของปัญหาเช่นที่เป็นอยู่ของพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา 8 พื้นที่ และจะส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในการดำเนินงานจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ และพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาในภาพรวม

ภาพที่ 2.8 ผลการประเมินโดยรวมของพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา 8 พื้นที่

ผลการประเมินโดยรวม

จังหวัด	ผลสัมฤทธิ์และนวัตกรรม		การลดความเหลื่อมล้ำ		กระจายอำนาจและเป็นอิสระ		ความร่วมมือทุกภาคส่วน		รวมคะแนน	ผลการประเมิน
	เชิงคุณภาพ	เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	เชิงปริมาณ		
	(10 คะแนน)	(20 คะแนน)	(10 คะแนน)	(20 คะแนน)	(15 คะแนน)	(5 คะแนน)	(15 คะแนน)	(5 คะแนน)	(100 คะแนน)	
ศรีสะเกษ	8	11	4	10	13	4	14	3	67	ผ่าน (ค่อนข้างดี)
ระยอง	8	12	4	11	13	4	14	3	69	ผ่าน (ค่อนข้างดี)
กาญจนบุรี	7	12	4	11	13	4	8	3	62	ผ่าน (ค่อนข้างดี)
เชียงใหม่	7	13	4	11	13	4	13	3	68	ผ่าน (ค่อนข้างดี)
สตูล	6	9	3	10	10	4	8	3	53	ผ่าน (พอใช้)
ปัตตานี	7	11	4	7	13	4	11	3	60	ผ่าน (ค่อนข้างดี)
นราธิวาส	7	11	3	7	13	4	9	3	57	ผ่าน (พอใช้)
ยะลา	6	11	3	7	13	4	7	3	54	ผ่าน (พอใช้)

ที่มา: จาก รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการประเมินผลการดำเนินงานและการบริหารจัดการพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา, โดย สถาบันวิจัยเพื่อการประเมินและออกแบบนโยบาย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, 2566

2.1.4 ความจำเป็นในการดำเนินการแก้ไขหรือพัฒนา

เหตุผลความจำเป็นหลักที่ต้องเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ มุ่งสู้รบกับปัญหาการศึกษา หรือศัตรูร่วมของประเทศ ได้แก่ ปัญหาคุณภาพหรือผลลัพธ์ของผู้เรียน ปัญหาความเหลื่อมล้ำ ปัญหาความไม่ปลอดภัย ปัญหาประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ดังภาพที่ 2.9 เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการยกระดับคุณภาพผู้เรียน ลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา กระจายอำนาจและให้อิสระแก่หน่วยงานและสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา และสร้างและพัฒนากลไกการจัดการศึกษาร่วมกันของทุกภาคส่วน ตามเจตนารมณ์ของการนำร่องการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 ที่สำคัญคือ เพื่อวางรากฐานในการพัฒนาเด็กและเยาวชนไทย ให้มีคุณภาพ มีความใฝ่รู้ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นซึ่งมีความแตกต่างได้ มีความเท่าทันโลก และมีทักษะในการประกอบอาชีพ ตามความถนัดของผู้เรียนแต่ละคน

ภาพที่ 2.9 ความจำเป็นในการดำเนินการแก้ไขหรือพัฒนาด้วยการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่

ที่มา: ผู้ศึกษา, ภาพประกอบจาก <https://storage-wp.thaipost.net/2022/07/BRJ4.jpg>

2.2 การกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบาย

ข้อเสนอเชิงนโยบายในการศึกษาครั้งนี้คือ แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่

2.2.1 หลักการ แนวคิด ที่ใช้เป็นกรอบหรือแนวทางในการจัดทำข้อเสนอ

หลักการ แนวคิดที่ใช้เป็นกรอบหรือแนวทางในการจัดทำข้อเสนอ นอกจากใช้หลักการและแนวทางตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติแล้ว ยังมีหลักการแนวคิดที่นำมาใช้ในการจัดทำแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ 4 ประการ ได้แก่ (1) Bottom-up solution (2) Education Sandbox (3) Design Thinking และ (4) Developmental Evaluation (DE) ซึ่งแต่ละแนวคิดมีสาระสำคัญโดยสรุปดังนี้

1) Bottom-up solution เป็นแนวคิดสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาและเพิ่มประสิทธิภาพ โดยการลองผิดลองถูกของผู้ปฏิบัติที่อยู่ในพื้นที่ (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2562) เป็นวิธีการจัดการที่เน้นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยไม่ต้องรอคำสั่งจากผู้บริหารระดับสูง เน้นใช้ความคิดเห็นและความสามารถของผู้ปฏิบัติในการสร้างสรรค์และแก้ปัญหา ใช้การสื่อสารและการประสานงานระหว่างผู้ปฏิบัติและผู้บริหาร เพื่อให้มีความชัดเจนและความเชื่อมโยง ใช้เครื่องมือและกระบวนการมาช่วยให้ผู้ปฏิบัติทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ

2) Education Sandbox เป็นพื้นที่ที่อนุญาตให้จัดการศึกษาแบบใหม่ได้โดยไม่ต้องกังวลว่าจะผิดกฎ เป็นแนวคิดการสร้างพื้นที่ที่มีปัจจัยเอื้อ/เกื้อหนุนให้ผู้ปฏิบัติสามารถทำการทดลองเพื่อสร้างนวัตกรรมได้ เป็นพื้นที่ทดลองทางการศึกษาที่มอบความอิสระให้โรงเรียนและครู/ผู้บริหารสถานศึกษาได้ลองใช้แนวคิดและวิธีใหม่ มาสร้างการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ เพื่อประโยชน์และความสำเร็จของเด็กทุกคน (สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์, 2563)

3) Design Thinking เป็นกระบวนการคิดเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาแนวคิดใหม่ ๆ รวมทั้งแสวงหา แนวทางการแก้ปัญหาที่เน้นมุมมองของผู้ใช้ (user-centered) มุ่งให้ได้แนวทางหรือนวัตกรรมที่ตอบโจทย์ผู้ใช้ และสถานการณ์ มี 5 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ (1) การทำความเข้าใจ (Empathize) เป็นการทำความเข้าใจผู้ใช้ อย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับปัญหาและบริบทของปัญหา (2) การนิยาม (Define) เป็นการวิเคราะห์ปัญหาและกำหนดกรอบ และแนวทางการแก้ปัญหาให้ชัดเจน (3) การสร้างสรรค์ (Ideate) เป็นการระดมความคิดใหม่ ๆ อย่างไม่มี ขีดจำกัด และเลือกความคิดที่อยู่ภายใต้กรอบและแนวทางการแก้ปัญหา (4) การสร้างแบบจำลอง (Prototype) เป็นการสร้างสิ่งที่สื่อสารแนวคิดที่ดีที่สุดออกมาเป็นสิ่งที่จับต้องได้ เพื่อใช้ในการพิสูจน์และทดสอบแนวคิด (5) การทดสอบ (Test) เป็นการทดสอบแบบจำลองเพื่อสังเกตประสิทธิภาพและความคิดเห็นจากการใช้งาน (McKinsey & Company, 2020)

4) Developmental Evaluation (DE) เป็นกระบวนการที่ช่วยให้โครงการหรือนวัตกรรมใหม่ ที่กำลังพัฒนาไปในทิศทางที่ถูกต้อง โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะร่วมกันกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และแผนการ ดำเนินงาน รู้ลึกถึงความเป็นเจ้าของ เน้นการสะท้อนผลและการเรียนรู้เพื่อปรับปรุงและปรับทิศทางของโครงการ หรือนวัตกรรม นอกจากนี้ยังเป็นการประยุกต์แนวคิดที่มีความซับซ้อนมาสู่การพัฒนาโครงการและใช้ประโยชน์ จากการประเมิน โดยมีการนำผลลัพธ์ไปใช้ประโยชน์ในทันที หรือกลุ่มเป้าหมายจะต้องได้ใช้ประโยชน์ในทันที โดยให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์ความซับซ้อนของโครงการก่อนเริ่มวางแผนงาน ส่งผลให้แผนงานที่ถูกสร้างขึ้น มีความสอดคล้องกับสภาพจริง และสามารถนำไปใช้งานได้จริง อีกทั้งปรับเปลี่ยนแผนงานได้อย่างรวดเร็ว (มูลนิธิสยามกัมมาจล, 2563)

ซึ่งในการจัดทำข้อเสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ด้วยหลักการแนวคิด ทั้ง 4 ประการข้างต้น จะช่วยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่ได้มีความมั่นใจที่จะสร้างการเปลี่ยนแปลง ปรับเปลี่ยน วิธีการทำงาน สร้างนวัตกรรม เพื่อเพิ่มคุณภาพและลดความเหลื่อมล้ำของการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ได้มากยิ่งขึ้น

2.2.2 วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการจัดทำข้อเสนอ

การบริหารจัดการระบบใหญ่ไม่คล่องตัว ผลลัพธ์ไม่พึงประสงค์ จากข้อมูล SWOT Analysis ของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ปี 2565 จะเห็นได้ว่า ภาพรวมองค์กร สพฐ. มีจุดเด่นในด้าน ปริมาณหน่วยงานและบุคลากรที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก มีจุดอ่อนในเชิงคุณภาพทั้งผลผลิต ผลลัพธ์ การขาดเอกภาพ ในการบูรณาการ มีโอกาสอย่างมากที่ภาคเอกชน/ประชาชนยินดีมีส่วนร่วมในการพัฒนา อุปสรรคสำคัญยังอยู่ที่ การเปลี่ยนแปลงนโยบายบ่อยและการมีงบประมาณไม่เพียงพอ ดังภาพที่ 2.10

ภาพที่ 2.10 SWOT Analysis ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี 2565

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<ol style="list-style-type: none"> 1. หน่วยงานมีจำนวนมากทั่วประเทศ 2. เทคโนโลยีในการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ สื่อสารนโยบายได้อย่างรวดเร็ว 3. จำนวนบุคลากรที่มีจำนวนมาก 4. การมีศูนย์พัฒนาครูทั่วประเทศ 5. มีเครือข่ายในการทำงานทั่วประเทศ 6. บุคลากรมีความรู้ความสามารถ มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 7. วัฒนธรรมการทำงานแบบกัลยาณมิตร 	<ol style="list-style-type: none"> 1. จำนวนโรงเรียนขนาดเล็กที่มีมาก ส่วนใหญ่ขาดแคลนทรัพยากรที่จะสนับสนุนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ 2. ครูมีภาระงานมาก ไม่สามารถสอนได้อย่างเต็มที่ 3. หลักสูตรยังไม่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง 4. จำนวนผู้เรียนลดลงอย่างต่อเนื่อง 5. ผลสัมฤทธิ์นักเรียนต่ำ 6. ผู้เรียนส่วนมากเป็นผู้ด้อยโอกาส 7. ส่วนกลางไม่เป็นเอกภาพ ไม่บูรณาการ มีการสั่งงาน/การติดตามซ้ำซ้อน ทั้งจากหน่วยงานอื่น ในกระทรวง และในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 8. งบประมาณไม่เพียงพอ 9. อัตราค่าจ้างไม่เพียงพอ 10. ภาระงาน/ปริมาณงานมากเกินไป 11. โครงสร้างในพื้นที่ไม่ชัดเจน ทำให้มอบหมายงานไม่ตรง 12. การสั่งการจากส่วนกลางไม่ชัดเจน
โอกาส	อุปสรรค
<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานการณ์โควิด กระตุ้นการใช้สื่อเทคโนโลยีของครูและนักเรียน 2. ภาคประชาชน ภาคเอกชน ตระหนักในความสำคัญและยินดีร่วมสนับสนุน 3. ความรู้ออนไลน์โดยภาคเอกชนมีจำนวนมาก นักเรียนและบุคลากรทางการศึกษา สามารถเข้าถึงสื่อ ความรู้ที่ทันสมัยได้ง่าย 4. การคมนาคมสะดวก 5. ความต้องการยกระดับคุณภาพการศึกษาจากภายนอก กระตุ้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 	<ol style="list-style-type: none"> 1. นโยบายเปลี่ยนแปลงบ่อย 2. หน่วยงานภายนอกเพิ่มภาระงานครูจำนวนมาก 3. ผู้ปกครองมีรายได้ลดลง ไม่สามารถหาอุปกรณ์สนับสนุนการเรียนการสอน 4. งบประมาณถูกปรับลดอย่างต่อเนื่อง

ที่มา: จาก แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2566 - 2570) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, โดย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565

ผลการนำร่องระบบจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ ยังมีอุปสรรคและความท้าทาย จากผลการประเมินการดำเนินงานและการบริหารจัดการพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา โดยมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ซึ่งได้รับมอบหมายจาก สพฐ. และคณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ให้ประเมินผลการนำร่องการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ ตามพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 ซึ่งมีจังหวัดนำร่องจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ จำนวน 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ กาญจนบุรี ศรีสะเกษ ระยอง สตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส (สถาบันวิจัยเพื่อการประเมินและออกแบบนโยบาย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, 2566) มีข้อค้นพบดังนี้

1) จังหวัดนาร่องจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ ยังไม่สามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาได้มากนักและมีการพัฒนาสมรรถนะด้านการคิดขั้นสูงในสัดส่วนน้อย มีความพยายามใช้นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนต่อเนื่องมาจากก่อนการนาร่องจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ และมีการเรียนรู้จากการฝึกอบรมพัฒนานวัตกรรมเหล่านั้นเพิ่มเติม สถานศึกษาที่อยู่ในจังหวัดนาร่องจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ เห็นว่าคณะกรรมการขับเคลื่อนระดับจังหวัดให้การสนับสนุนการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก และยังมีปัญหาในเรื่องเครื่องมือประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนที่สอดคล้องกับหลักสูตรที่ใช้ในพื้นที่

2) จังหวัดนาร่องจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ ยังไม่ได้มุ่งเน้นการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษามากนัก ขาดเครื่องมือในการประเมินความสำเร็จของการลดความเหลื่อมล้ำ จึงทำให้ผลการลดความเหลื่อมล้ำไม่ชัดเจน

3) จังหวัดนาร่องจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ มีอิสระการพัฒนาและการใช้หลักสูตรหรือนวัตกรรมการศึกษา แต่ด้านการบริหารงานบุคคลยังไม่ได้รับอิสระ ซึ่งสถานศึกษาต้องการและเห็นว่าการกระจายอำนาจและการให้อิสระแก่สถานศึกษา จะต้องมีการปลดล็อกเพื่อให้มีการพัฒนาทั้งระบบ

4) จังหวัดนาร่องจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ มีโครงสร้างของคณะกรรมการขับเคลื่อนระดับจังหวัดที่มาจากหลายภาคส่วน เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ในทุกมิติ แต่การดำเนินงานของจังหวัดนาร่องยังคงพึ่งพางบประมาณจากส่วนกลางเป็นหลัก

กฎหมายหนุนให้เกิด Sandbox แต่คนยังติดล็อกการปฏิบัติตามกรอบเดิมๆ ในขณะที่คณะกรรมการระดับนโยบายและรัฐบาลได้เปิดให้มีจังหวัดนาร่องจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ เพื่อผลักดันการตั้งโจทย์การศึกษาจากพื้นที่ และให้คนในพื้นที่ร่วมกันออกแบบการแก้ปัญหาด้วยแนวทางใหม่ ๆ ของแต่ละจังหวัดเอง ขณะเดียวกันการบริหารจัดการตามปกติของ สพฐ. ยังคงดำเนินการตามโครงการในลักษณะบนลงล่าง (Top down) และมีผลกระทบต่อการดำเนินงานของจังหวัดนาร่องจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ หากวิเคราะห์การดำเนินงานของ สพฐ. ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของจังหวัดนาร่องจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ จะทำให้เข้าใจถึงปัญหา โอกาส และความท้าทายในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ได้ ดังนี้

1) สพฐ. มีนโยบายและจุดเน้นในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของจังหวัดนาร่องในการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ หรือพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

2) เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ให้การสนับสนุนการขับเคลื่อนงานตามพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 แต่การประสานงานและการขับเคลื่อนการดำเนินการไม่สะดวกเท่ากับการประสานหน่วยงานในสังกัดเดียวกัน กรณีนี้สถานศึกษาที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของจังหวัดนาร่องจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ ไม่ได้มีเพียงสถานศึกษาสังกัด สพฐ. เท่านั้น ยังมีสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) และสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น นอกจากนี้ หน่วยงานที่เป็นฝ่ายเลขานุการในพื้นที่ คือ

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด (ศธจ.) ก็ไม่ได้อยู่ในสังกัด สพฐ. ซึ่ง ศธจ. อยู่ในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

3) สำนักต่าง ๆ ใน สพฐ. ยังคงดำเนินโครงการ/กิจกรรม เชิญบุคลากรในสถานศึกษาที่อยู่ในจังหวัดนำร่องจัดการศึกษาเชิงพื้นที่เข้ารับการอบรม มีการติดตามและให้รายงานผลการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ส่งผลกระทบต่อการทำงานตามเป้าหมายและโจทย์ของพื้นที่

4) ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีส่วนร่วมและรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของ/เจ้าภาพ ดำเนินงานตามแนวทางของจังหวัดนำร่องจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ในระดับน้อย เนื่องจากบทบาทการนำและการขับเคลื่อนงานเป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการขับเคลื่อนระดับจังหวัด โดยมีสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเป็นฝ่ายเลขานุการรับผิดชอบโดยตรง จึงทำให้การขับเคลื่อนสถานศึกษาในสังกัด สพฐ. ติดขัด และกระทบต่อขวัญกำลังใจของผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูในสถานศึกษาที่ร่วมดำเนินการตามแนวทางของจังหวัดนำร่องจัดการศึกษาเชิงพื้นที่

5) ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูในสถานศึกษาของจังหวัดนำร่องจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ ไม่มั่นใจที่จะใช้ความอิสระ และหน้าที่ตามที่พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 เปิดกว้างให้ดำเนินการได้ เนื่องจากต้องการข้อสั่งการหรือแนวปฏิบัติที่เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจนว่าอนุญาตให้ทำอะไรได้บ้างอย่างไร รวมทั้งขาดพี่เลี้ยงหรือโค้ชที่ใกล้ชิดในการปฏิรูปการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามแนวทางของจังหวัดนำร่องจัดการศึกษาเชิงพื้นที่

แผนงาน บุคลากร และกฎระเบียบหลักเกณฑ์ ยังไม่เอื้อต่อการขับเคลื่อนงานการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อวิเคราะห์ปัญหาการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ของจังหวัดนำร่อง ที่สะท้อนออกมาเป็นผลการประเมินจังหวัดนำร่องจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ของคณะผู้ประเมินอิสระข้างต้น สรุปได้ 3 ประเด็น ดังนี้

1) จังหวัดนำร่องจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ยังไม่มีแผนและงบประมาณในการขับเคลื่อนการดำเนินงานที่ชัดเจน เพียงพอ จึงทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องขาดความเข้าใจในภารกิจที่ต้องปฏิบัติไม่ตรงกัน

2) จังหวัดนำร่องจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ ยังไม่มีระบบบริหารการขับเคลื่อนที่เกิดจากการประสานงานและการมีส่วนร่วมระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาต่างสังกัด เพื่อให้สามารถทำงานร่วมกันได้ทั้งในส่วนของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นอกจากนั้น การบริหารจัดการในการดำเนินการและการสนับสนุนส่งเสริมตั้งแต่ระดับประเทศ ระดับจังหวัด และระดับสถานศึกษายังไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากพอ รวมทั้งยังไม่สามารถสร้างกรอบแนวคิด (mindset) ที่เอื้อต่อการพัฒนาให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้มากเพียงพอ ที่จะทำให้เกิดผลการเปลี่ยนแปลงอย่างเต็มที่ ตามเจตนารมณ์ของจังหวัดนำร่องจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ เช่น โครงสร้างการบริหารระดับประเทศที่มีข้อจำกัดเรื่องการประสานงานการมอบหมายและสั่งการหน่วยงานต่างสังกัด ระดับจังหวัดยังมีการขับเคลื่อนไม่เต็มที่และยังไม่มี การสนับสนุน

งบประมาณอย่างเป็นระบบจากจังหวัด ระดับโรงเรียนยังไม่มีความมั่นใจและดำเนินการอย่างคล่องตัวเพื่อมุ่งพัฒนานักเรียนอย่างเต็มที่

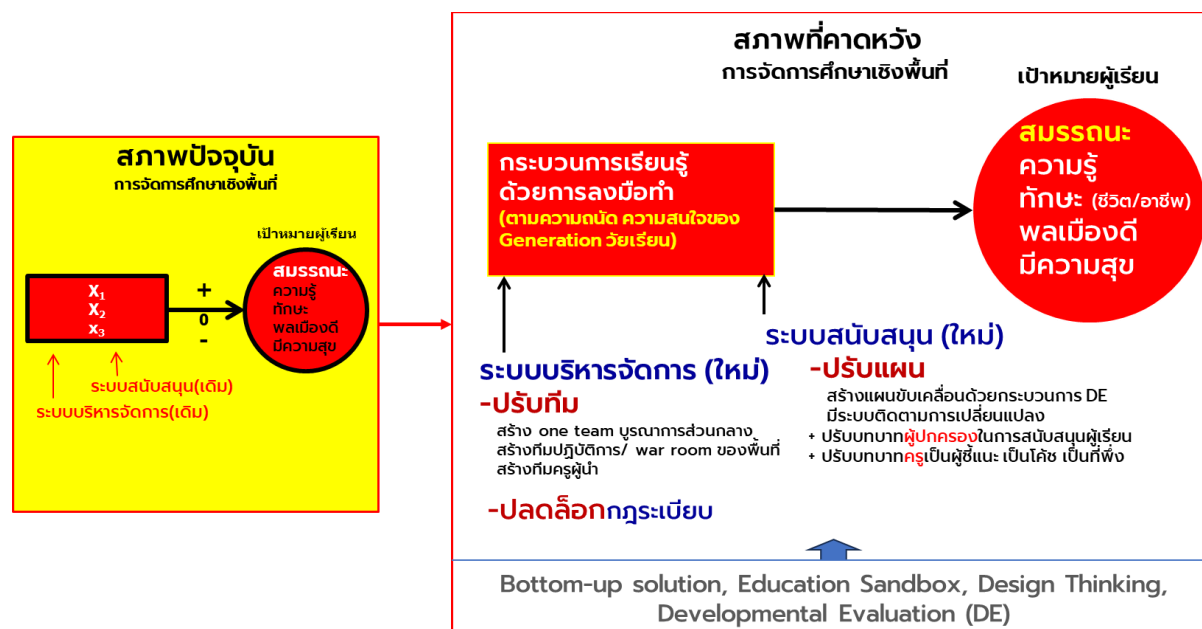
3) จังหวัดนำร่องจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ ยังติดขัดในกฎระเบียบหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง หรือไม่มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน ทำให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานยังไม่สามารถมีอิสระและความคล่องตัวได้จริง และทำให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องขาดความเชื่อมั่นและมั่นใจในการดำเนินการตามเจตนารมณ์ของการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่

จะเห็นได้ว่า ปัญหาการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ของจังหวัดนำร่องเกี่ยวกับแผนการขับเคลื่อนการดำเนินงานระบบบริหารจัดการและการขับเคลื่อนในระดับประเทศ ระดับพื้นที่ และระดับสถานศึกษา และกฎระเบียบหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องที่เป็นอุปสรรค จึงจำเป็นต้องกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารและการจัดการศึกษาให้กับจังหวัดนำร่องจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ และจะนำไปสู่การขยายผลไปยังจังหวัดอื่นหรือพื้นที่อื่นต่อไป

2.2.3 แนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนานโยบายที่สอดคล้องกับการวิเคราะห์

จากสภาพปัญหาและผลการประเมินการดำเนินงานและการบริหารจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ หรือพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา มีปัญหา 3 ประการ คือ ไม่มีแผนการขับเคลื่อนการดำเนินงานที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ขาดระบบบริหารจัดการและการขับเคลื่อนงานอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในระดับประเทศ ระดับพื้นที่ และระดับสถานศึกษา และยังมีอุปสรรคด้านกฎระเบียบหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง ทำให้การจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ไม่คล่องตัว จึงนำมาสู่ข้อเสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ ประกอบด้วย การเพิ่มประสิทธิภาพ 3 ประการ คือ การปรับทีม การปรับแผน และการปลดล็อก โดยการมีส่วนร่วมของหน่วยงาน/ผู้เกี่ยวข้อง แนวทางดังกล่าวได้ปรับเปลี่ยนจากกรอบแนวทางการดำเนินการเดิมที่ประสิทธิภาพน้อย เป็นกรอบแนวทางการดำเนินการใหม่ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น จะช่วยให้การจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ ส่งผลถึงสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ทั้งด้านความรู้ ทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ การเป็นพลเมืองดี และมีความสุข โดยมีฐานคิดจากหลักการแนวคิด Bottom-up solution, Education Sandbox, Design Thinking, Developmental Evaluation (DE) ดังภาพที่ 2.11

ภาพที่ 2.11 กรอบแนวคิดการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่

ที่มา: ผู้ศึกษา

แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ แบ่งการนำเสนอเป็น 2 ส่วน ส่วนแรก เป็นแผนการขับเคลื่อนแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ และส่วนที่ 2 เป็นแนวทาง กิจกรรม วิธีการ และเป้าหมาย ตามแผนการขับเคลื่อนแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ ซึ่งแต่ละส่วนมีรายละเอียด ดังนี้

ส่วนที่ 1 แผนการขับเคลื่อนแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ ประกอบด้วยเป้าหมายหลัก เน้นที่ประสิทธิภาพของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และคุณภาพของเด็กวัยเรียน แต่ละเป้าหมายหลักมี 3 เป้าหมายย่อย เป็นผลของประสิทธิภาพของหน่วยงาน ได้แก่ การตั้งทีมงานและหน่วยขับเคลื่อน แผนขับเคลื่อนและระบบติดตามผล การปรับระเบียบหลักเกณฑ์ต่าง ๆ และเป็นผลที่ทำให้ได้คุณภาพผู้เรียน ได้แก่ การปรับการจัดการเรียนรู้ของครู การสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผล และสำรวจและประเมินสมรรถนะผู้เรียน สำหรับหน่วยงานรับผิดชอบหลัก คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หน่วยงานร่วมดำเนินการที่หลากหลาย และช่วงระยะเวลาในการดำเนินการให้บรรลุผลคือ 1 ปีงบประมาณ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แผนการขับเคลื่อนแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่

กิจกรรม	การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่
เป้าหมายหลัก	<p>1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ที่มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ</p> <p>2. เด็กวัยเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนที่อยู่ในจังหวัดจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ได้รับการดูแลส่งเสริมให้เป็นพลเมืองดีและมีความสุข ได้รับการพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ ตามความถนัดและมีศักยภาพที่จะพึ่งตนเองในการดำรงชีวิตได้</p>
เป้าหมายย่อย	<p>1.1 มีผลการจัดตั้งทีมงานรับผิดชอบและหน่วยขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ในระดับประเทศ ระดับจังหวัด และระดับสถานศึกษา</p> <p>1.2 มีผลการจัดทำแผนขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ระดับจังหวัดโดยการมีส่วนร่วม และมีระบบการติดตามผลการขับเคลื่อนตามแผน</p> <p>1.3 มีผลการปรับระเบียบหลักเกณฑ์เพิ่มความคล่องตัวในการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่</p> <p>2.1 มีผลการปรับกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูที่เน้นการลงมือทำ/ Active Learning มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะ ทักษะ ความเป็นพลเมืองและมีความสุข</p> <p>2.2 มีผลการสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผลการพัฒนาเด็กวัยเรียนตามเป้าหมายการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่และสอดคล้องกับหลักสูตรที่มีการปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทพื้นที่ รวมทั้งมีผลการใช้ระบบฐานข้อมูลการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ที่แสดงให้เห็นถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องด้านต่าง ๆ ในการพัฒนาเด็กวัยเรียน</p> <p>2.3 มีผลการสำรวจและประเมินสมรรถนะ ทักษะ การเป็นพลเมืองดีและมีความสุขของเด็กวัยเรียนในจังหวัดนาร่องจัดการศึกษาเชิงพื้นที่</p>
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
หน่วยงานร่วมดำเนินการ	สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, ภาศึเพื่อการศึกษาไทย, สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด (ศธจ.), สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/มัธยมศึกษา, สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด/กลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชน, สถาบันอุดมศึกษา, สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, ภาคเอกชน/ภาคประชาสังคม/ผู้ประกอบการ/ชุมชน, คณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา, คณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา, คณะรัฐมนตรี
ช่วงระยะเวลา	ตุลาคม 2566 - กันยายน 2567

ส่วนที่ 2 แนวทาง กิจกรรม วิธีการดำเนินงาน และเป้าหมาย ตามแผนการขับเคลื่อนแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ ประกอบด้วย 3 แนวทาง ได้แก่ การปรับทีม การปรับแผน และการปลดล็อก แต่ละแนวทางมีกิจกรรม วิธีการดำเนินงาน และเป้าหมาย รายละเอียด ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แนวทาง กิจกรรม วิธีการดำเนินงาน และเป้าหมาย ตามแผนการขับเคลื่อนแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่

แนวทาง	กิจกรรม	วิธีการดำเนินงาน	เป้าหมาย
ปรับทีม	สร้าง One Team: จัดตั้งทีมงานและหน่วยขับเคลื่อนการศึกษาเชิงพื้นที่ระดับประเทศ จังหวัด และสถานศึกษา	<p>1.เชิญผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหารือโดยตรงกับการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ในแต่ละระดับเข้าร่วมประชุมหารือ ระดมความคิด วิเคราะห์สถานการณ์ และร่วมกันกำหนดเป้าหมาย ออกแบบองค์ประกอบและลักษณะสำคัญของทีมงานและหน่วยขับเคลื่อน ที่เหมาะสมในแต่ละระดับ</p> <p>2.จัดทำข้อเสนอการจัดตั้งทีมงานและหน่วยขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ในระดับประเทศ จังหวัด และสถานศึกษา</p> <p>3.เสนอผู้บริหาร/ผู้มีอำนาจในแต่ละระดับให้ความเห็นชอบออกคำสั่ง แต่งตั้ง/จัดตั้งตามข้อเสนอฯ</p> <p>4.สนับสนุนเครื่องมือที่จำเป็นเพื่อให้ทีมงานและหน่วยขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ทุกระดับดำเนินการอย่างคล่องตัว</p> <p>5.เสริมสร้างศักยภาพ จัดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของทีมงานกับผู้ทรงคุณวุฒิในฐานะโค้ชและพี่เลี้ยง เป็นระยะๆ เพื่อนำประสบการณ์และผลจากการปฏิบัติจริงมาสะท้อนคิดและร่วมกันให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น</p>	<p>1.ทีมงานขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ระดับประเทศ จังหวัดและสถานศึกษา ที่มีศักยภาพสูง ระดับละ 1 คณะ</p> <p>2.หน่วยขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ในระดับประเทศ จังหวัดและสถานศึกษา ระดับละ 1 หน่วย</p>
ปรับแผน	สร้างแผนขับเคลื่อน: จัดทำแผนขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ระดับจังหวัด โดยการมีส่วนร่วม และมีระบบการติดตามผลการขับเคลื่อนตามแผน	<p>1.ประชุมทีมงานขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ระดับจังหวัด เพื่อกำหนดกิจกรรมจัดทำแผนขับเคลื่อนด้วยกระบวนการ Developmental Evaluation โดยร่วมกันกำหนดองค์ประกอบและรายชื่อบุคคลสำคัญ (key person) จากทุกภาคส่วนในพื้นที่ ที่สามารถให้ความคิดเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ให้ตอบโจทย์พื้นที่และประเทศ</p> <p>2.ทีมงานขับเคลื่อนรับฟังเสียงคนพื้นที่ นัดสัมภาษณ์/รับฟังแนวคิดในการร่วมพัฒนาการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ ความต้องการ และศักยภาพของ key person และสรุปผลที่ได้ ก่อนการจัดกิจกรรมจัดทำแผนฯ และนำผลเข้าสู่การประชุม</p> <p>3.จัดกิจกรรมจัดทำแผน โดยให้มีการกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด บทบาทการมีส่วนร่วมและสิ่งที่จะช่วยสร้างการเปลี่ยนแปลงของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และเขียนเป็นแผนปฏิบัติการที่ผ่านการวิเคราะห์ อภิปราย จนได้แนวทางที่</p>	แผนขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ระดับจังหวัด โดยการมีส่วนร่วม จำนวน 1 แผน

แนวทาง	กิจกรรม	วิธีการดำเนินงาน	เป้าหมาย
		<p>เห็นพ้องว่าจะขับเคลื่อนไปด้วยกัน โดยมีกิจกรรมในแผน อย่างน้อย 3 เรื่อง ได้แก่</p> <p>3.1 ปรับกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูที่เน้นการลงมือทำ/Active Learning มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะ ทักษะ ความเป็นพลเมืองและความสุข</p> <p>3.2 สร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผลการพัฒนาเด็กวัยเรียนตาม เป้าหมายการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่และสอดคล้องกับหลักสูตรที่มีการปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทพื้นที่ รวมทั้งใช้ระบบฐานข้อมูลการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ที่แสดงให้เห็นถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องด้านต่าง ๆ ในการพัฒนาเด็กวัยเรียน</p> <p>3.3 สำรวจและประเมินสมรรถนะ ทักษะ การเป็นพลเมืองดีและมี ความสุขของเด็กวัยเรียนในจังหวัดน่านร่องจัดการศึกษาเชิงพื้นที่</p> <p>4.กำหนดระบบการติดตามและแสดงผลการขับเคลื่อนตามแผนโดยใช้ เทคโนโลยีในลักษณะ dashboard และ real time กำหนดปฏิทิน เพื่อนำเสนอความก้าวหน้าในการดำเนินการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่จะนำแผนไปสู่การปฏิบัติ อย่างน้อย 3 ระยะ คือ ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ</p>	
ปลดล็อก	ปลดล็อก กฎเกณฑ์: ปรับ ระเบียบ หลักเกณฑ์เพิ่ม ความคล่องตัว ในการจัด การศึกษาเชิง พื้นที่	<p>1.จัดทำข้อเสนอเพื่อปรับระเบียบหลักเกณฑ์เพิ่มความคล่องตัวในการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ โดยการจัดประชุมรับฟังกรณีศึกษาจากปรากฏการณ์ของปัญหาจริงที่ผู้ปฏิบัติประสบอยู่ และร่วมกันเสนอแนวทางแก้ไข หรือ ขอยกเว้นกฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์ และจัดทำข้อเสนอในลักษณะ package ปลดล็อก เปิดกว้างให้จังหวัดน่านร่องสามารถจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ได้อย่างยืดหยุ่น คล่องตัว ทันการเปลี่ยนแปลง เพื่อเสนอคณะกรรมการนโยบาย และคณะรัฐมนตรี พิจารณา</p> <p>2.เสนอคณะกรรมการนโยบาย/คณะรัฐมนตรี พิจารณาให้ความเห็นชอบ ปลดล็อกกฎระเบียบเพื่อการนำร่องอย่างเป็นระบบ และประกาศให้ จังหวัดน่านร่องจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ใช้เป็นเครื่องมือสร้างการเปลี่ยนแปลง เพื่อผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้นของผู้เรียน</p> <p>3.ติดตามประสิทธิผลและความพึงพอใจในการใช้กฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์ใหม่ ของผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่และสถานศึกษาว่า สามารถเอื้อ ประโยชน์ในการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ได้เพียงใด และนำผลสะท้อนกลับสู่ การปรับปรุงพัฒนาต่อไป</p>	<p>Package ข้อเสนอ</p> <p>ปลดล็อกกฎระเบียบ</p> <p>หลักเกณฑ์ให้จังหวัด</p> <p>น่านร่องสามารถบริหาร</p> <p>และจัดการศึกษาเชิง</p> <p>พื้นที่ได้อย่างยืดหยุ่น</p> <p>คล่องตัว ทันการ</p> <p>เปลี่ยนแปลง อย่าง</p> <p>น้อย 1 Package</p>

2.2.4 ปัจจัยที่อาจมีผลกระทบต่อความสำเร็จของการดำเนินงานตามข้อเสนอ และแนวทางการบริหารจัดการที่เป็นรูปธรรม

ปัจจัยที่อาจมีผลกระทบต่อความสำเร็จของการดำเนินงานตามข้อเสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ ดังนี้

1) **ความไม่พร้อมของบุคลากร** จึงต้องมีแนวทางการบริหารจัดการเพื่อให้มีความพร้อมของทรัพยากรต่าง ๆ โดยการส่งเสริมให้พื้นที่จัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น และดำเนินการพัฒนาให้มีความรู้และทักษะเพียงพอ สนับสนุนการระดมทรัพยากรจากทุกภาคส่วนเพื่อจัดหาเทคโนโลยีและอุปกรณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม

2) **การวางแผนและการบริหารจัดการที่ยังไม่เป็นระบบ** จึงต้องมีแนวทางการบริหารจัดการเพื่อให้มีการวางแผนและบริหารจัดการอย่างเป็นระบบมากขึ้น โดยจัดประชุมปฏิบัติการโดยการมีส่วนร่วมภาคีพหุภาคี โดยเชิญผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามาร่วมวางแผน กำหนดเป้าหมายการดำเนินงานจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ กิจกรรมที่จะบรรลุเป้าหมาย การจัดทำแผนงบประมาณ การประเมินผลและปรับปรุง การบริหารความเสี่ยง

3) **ผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานระดับต่าง ๆ ยังไม่ให้ความสำคัญและไม่ให้การสนับสนุนที่มากเพียงพอ** จึงต้องมีแนวทางการบริหารจัดการเพื่อให้ผู้บริหารระดับสูงเห็นความสำคัญและให้การสนับสนุน โดยการเข้าพบเพื่อให้ข้อมูลการขับเคลื่อนและการดำเนินงาน และขอคำชี้แนะแนวทางจากผู้บริหารระดับสูง รวมทั้งเชิญให้มีโอกาสได้ประชุมแลกเปลี่ยนความคิดกับผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนร่วมผลักดันการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ของแต่ละจังหวัด เชิญให้ลงพื้นที่เพื่อร่วมชื่นชมความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนในแต่ละจังหวัด นำร่องจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ และเผยแพร่ผลงานเด่นของแต่ละจังหวัดในสื่อสารมวลชนและสื่อสังคมออนไลน์

4) **ความร่วมมือและความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมในพื้นที่อยู่ในระดับน้อย** จึงต้องมีแนวทางการบริหารจัดการโดยการส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดทำโครงการความร่วมมือพัฒนาคุณภาพนักเรียนระหว่างบ้านและโรงเรียน สร้างพื้นที่ปลอดภัยในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การเสริมสร้างความเข้มแข็งและความรู้ให้ผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนางานให้มากขึ้น

5) **การคิดค้นและแสวงหานวัตกรรมในการจัดการศึกษามีน้อย** จึงต้องมีแนวทางการบริหารจัดการโดยจัดตลาดนัดนวัตกรรม จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยเชิญนักวิชาการและผู้มีประสบการณ์ตรงมาแบ่งปันความรู้ จัดการนำเสนอผลงานนวัตกรรมที่คิดค้นพัฒนาโดยสถานศึกษาต่างๆ ที่ทำได้ มอบรางวัลสำหรับครูและบุคลากรที่มีความพยายามจนทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ส่งเสริมสนับสนุนให้มีบรรยากาศและโอกาสพัฒนาผ่านเทคโนโลยีในการเรียนรู้/ แพลตฟอร์มออนไลน์

2.3 ภาวะผู้นำเพื่อการขับเคลื่อนข้อเสนอ

ผู้นำที่ขับเคลื่อนแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ จำเป็นต้องมีภาวะผู้นำดังต่อไปนี้

1) **มีวิสัยทัศน์ (Visionary)** มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและโดดเด่นในการพัฒนาการบริหารและการจัดการศึกษาความสามารถในการออกแบบแผนกลยุทธ์และเป้าหมายที่ชัดเจนจะช่วยนำทางและสร้างแรงบันดาลใจให้กับคณะทำงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง

2) **การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ (Effective Communication)** การสื่อสารที่ชัดเจนเพื่อให้สามารถสื่อถึงวิสัยทัศน์และแนวทางการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยสร้างความเข้าใจและความไว้วางใจให้แก่คณะทำงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง

3) **การนำและสร้างสัมพันธภาพ (Leadership and Relationship Building)** มีความสามารถในการนำและสร้างสัมพันธภาพกับคณะทำงานและผู้เกี่ยวข้อง การสร้างความไว้วางใจและความร่วมมือในการสร้างประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและสร้างผลลัพธ์ที่ดีขึ้น

4) **การวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา (Analytical and Problem-Solving Skills)** มีความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริหารและการจัดการศึกษา มีความสามารถในการรับรู้และประเมินสถานการณ์ และพร้อมที่จะพิจารณาแนวทางใหม่เพื่อการพัฒนาและการปรับปรุง

5) **การส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาบุคลากร (Promoting Learning and Development)** สนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาบุคลากรในองค์กร การสนับสนุนในการศึกษาตลอดชีวิตและการพัฒนาทักษะใหม่ จะช่วยสร้างความเข้าใจและความสามารถที่เพิ่มขึ้นของคณะทำงาน

3. แผนพัฒนาตนเอง

(ข้อมูลส่วนบุคคลไม่เผยแพร่)

บรรณานุกรม

McKinsey & Company. (2020). *What is design thinking?*.

<https://www.mckinsey.com/featured-insights/mckinsey-explainers/what-is-design-thinking>

OECD. (2019). *How PISA 2 results are reported: What is a PISA score?*. https://www.oecd-ilibrary.org/how-pisa-results-are-reported-what-is-a-pisa-score_35665b60-en.pdf.

PISA Thailand. (2563). *ผลการประเมิน PISA 2018: นักเรียนไทยวัย 15 ปี รู้และทำอะไรได้บ้าง*.

<https://pisathailand.ipst.ac.th/issue-2019-48/>

คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา. (2562). *แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา*.

<https://citly.me/2EgnH>

พิทักษ์ โสตถยาคม. (2563). *พ.ร.บ.พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ.2562: โอกาสทองของจังหวัดในการจัดการศึกษาตอบโจทย์พื้นที่*. <https://www.edusandbox.com/02news6th-mar-2020/>

ภาคีเพื่อการศึกษาไทย. (2561). *ความคืบหน้าการขับเคลื่อนนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา*.

<https://citly.me/Y54Pc>

มูลนิธิสยามกัมมาจล. (2563). *ทบทวนกระบวนการ Developmental Evaluation (DE)*.

<https://www.facebook.com/SCBFOUNDATION/posts/4043440419018823/>

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงศึกษาธิการ. (2566). *สารสนเทศด้านการศึกษา ปีการศึกษา*

2565. <https://edustatistics.moe.go.th/>

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2566). *O-NET สอบถามค่าสถิติพื้นฐานทั่วประเทศ (ทุกระดับ)*.

<http://www.newonetestresult.niets.or.th/AnnouncementWeb/Notice/FrBasicStat.aspx>

สถาบันวิจัยเพื่อการประเมินและออกแบบนโยบาย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. (2566). *รายงานฉบับสมบูรณ์*

โครงการประเมินผลการดำเนินงานและการบริหารจัดการพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา. เอกสารอัดสำเนา

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2566). *ผลการประเมิน PISA*.

<https://pisathailand.ipst.ac.th/pisa-results/>

สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์. (2563). *‘สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์’ พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา คำตอบห้องเรียนไทยในศตวรรษที่ 21?*. <https://bookscape.co/somkiat-interview>

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2562). *เจตนารมณ์พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562*.

<http://web.krisdika.go.th/data/ebook/thailand/12-2562.pdf>

สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. <https://citly.me/MdWQG>

สุวิทย์ เมษินทรีย์. (2564). *Education in Thailand*. <https://thaipublica.org/2021/09/suvit-maesincee-education-in-thailand/>

ประวัติผู้เขียนเอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคล

นายพิทักษ์ โสตถยาคม

ประวัติการศึกษา

- ปริญญาตรี กศ.บ. (การประถมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปี 2539
ศษ.บ. (การวัดและประเมินผลการศึกษา) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ปี 2542
ปริญญาโท ค.ม. (วิจัยการศึกษา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี 2544
ปริญญาเอก ประ.ด. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปี 2561

ประสบการณ์การรับราชการ

ครูโรงเรียนบ้านเขาถ้ำ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี
นักวิชาการศึกษา สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและส่งเสริมการวิจัยทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
รองผู้อำนวยการสำนักงานบริหารพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นักวิชาการศึกษาเชี่ยวชาญ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลงานทางวิชาการ

1. การสังเคราะห์บทเรียนเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19): กรณีศึกษาโรงเรียนต้นแบบและโรงเรียนนาร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ระยอง และสตูล
2. การพัฒนาแนวปฏิบัติในการจัดทำ คัดเลือก จัดหา และใช้สื่อการเรียนการสอนของสถานศึกษานาร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา
3. การพัฒนาสื่อและการเรียนรู้เพื่อสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาของเด็กปฐมวัยสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รางวัล

นักเรียนรางวัลพระราชทาน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปีการศึกษา 2534
รางวัลครูคณิตศาสตร์ดีเด่น ระดับอำเภอ ประจำปี 2540

รางวัลข้าราชการดีเด่นระดับสำนักของสำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา ปี 2550

รางวัลบุคลากรดีเด่นระดับสำนักของสำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา ปี 2552

รางวัลเชิดชูเกียรติศิษย์เก่าดีเด่น คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปี 2556

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันและสถานที่ทำงาน

ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

ปฏิบัติหน้าที่ ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา อีกหน้าที่หนึ่ง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร